WIKIPEDIA

Fars dili

Vikipediya, azad ensiklopediya

Fars dili (fars. زبان فارسی) — Hind-Avropa dillərinin İran dil qrupuna daxil olan dil.

Fars dili	
Orijinal adı	فارسی
Ölkələr	**Qərbi fars dili:**İran **Dari dili:**Əfqanıstan, **Tacik dili:**Tacikistan, Diasporalar: ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Rusiya, İsrail, Türkiyə, İsveç
Rəsmi status	İran, Əfqanıstan (dari dili), Tacikistan (tacik dili)
Tənzimləyən təşkilat	Fars Dili və Ədəbiyyatı Akademiyası
Danışanların ümumi sayı	Ümumi say: ana dili - 60 milyondan çox / ikinci dil - təx. 53 milyon onlardan ***qərbi fars dili*** (İran): 35 milyondan çox; ***şərqi fars dili:*** (Əfqanıstan və Tacikistan) təx. 25 milyon / təx. 18 milyon[1][2]
Təsnifatı	
Kateqoriya	Avrasiya dilləri
Hind-Avropa dilləri	
	İran dilləri
	Cənubi-qərbi İran dilləri
Yazı	ərəb-fars əlifbası, kiril əlifbası (tacik əlifbası)
Dil kodları	
QOST 7.75–	пер 535

Mündəricat

Fars dili haqqında

Fars dili ən qədim dillərdən biridir. Bu dil Hind-Avropa dil ailəsinin İran dilləri qrupuna daxildir. İran İslam Respublikası, Əfqanıstan, Tacikistan kimi ölkələrdə rəsmi dil sayılır. (Fars dili tacik və Əfqanıstandakı dəri dilləri ilə həddindən artıq çox bənzərliyə malikdir. Ortaq leksika ilə asanlıqla başa düşülür). Eyni zamanda Özbəkistan, Türkmənistan və Pakistanda da bu dildə danışan etnik qruplar vardır. Ana dili kimi 70[3] milyondan çox, ikinci dil kimi isə təxmini 53 milyon insan tərəfindən istifadə olunur.

Tarixçə

Fars dili sözlükləri

Fars-Türk dili sözlükləri

- Şəfəq Əlibəyli. Farsca-rusca-azərbaycanca müxtəsər lüğət (fars sözlərinin transkripsiyası ilə), 2012.[4]
- Yusif Mirbabayev, M. Əlizadə, M. Əsgərli, Qəmbərova A. Farsca-rusca-azərbaycanca müxtəsər lüğət, 1945.

97	
ISO 639-1	fa (https://id.loc.gov/vocabulary/iso639-1/fa)
ISO 639-2	per (B); fas (T)
ISO 639-3	fas, prs, pes, tgk
Ethnologue	fas (https://www.ethnologue.com/language/fas)
ABS ASCL	4106
IETF	fa

 Vikianbarda əlaqəli mediafayllar

Əhalisinin əksəriyyətinin anadili fars olan bölgələr

Fars və başqa dillərin sözlükləri

- Edic Baghdasarian. Armenian-English-Persian Photo Dictionary. Tehran: Nairi-Publications, 2006. (http://www.edic-baghdasarian.com/archives/books/PhotoDictionary_Armenian_English_Persian.pdf)

İstinadlar

1. Windfuhr G. and Perry J.R. Persian and Tajik. / The Iranian Languages. NY. 2009
2. Iran (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html), 36 milyon (51 %) — 33 milyon (45 %) Loc.gov (http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Iran.pdf), Afghanistan (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html), 16 369 min. (50 %), Tajikistan (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ti.html), 5 770 тыс. (80 %), Uzbekistan (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/uz.html), 1,2 milyon (4.4 %)
3. "Persian | Department of Asian Studies" (https://asianstudies.unc.edu/persian/) (ingilis). İstifadə tarixi: 2 January 2019. "There are numerous reasons to study Persian: for one thing, Persian is an important language of the Middle East and Central Asia, spoken by approximately 70 million native speakers and roughly 110 million people worldwide."
4. "Farsca-rusca-azərbaycanca müxtəsər lüğət" çap olunub. (http://www.milli.az/news/culture/121258.html)

 Dil ilə əlaqədar bu məqalə qaralama halındadır. Məqaləni redaktə (https://az.wikipedia.org/w/index.php?title=Fars_dili&action=edit) edərək Vikipediyanı zənginləşdirin.

İran dil qrupu	
Qərbi	▪ Qədim fars dili† • Midiya dili†
Şərqi	▪ Avesta dili† • Skif dili†
Qərbi	▪ Orta fars dili (pəhləvi)† • Parf dili†
Şərqi	▪ Soqdi dili† • Baktriya dili† • Xorəzm dili† • Alan dili† ▪ *Sak dili*': Xotan-sak dili† • Tumşuq-sak dili† • Qaşqar dili†
Cənub-qərbi	▪ **Fars-tacik klasteri**: Fars dili • Tacik dili • Dari • Həzərə • Yəhudi-fars dili • Yəhudi-tacik dialekti ▪ **Digər cənub-qərbi**: Tat dili • Lur-bəxtiyari dili • Qərbi fars dili • Lur dili • Kurdşuli • Kumzari • Başkardi
Şimal-qərbi	**Tat-talış yarımqrupu**: Azəri dili† • Kilit dili† • Talış dili • Tati dili

	▪ **Xəzəryanı yarımqrupu**: Gilan dili • Mazandaran dili • Velatru • Şamərzadi • Semnan dili ▪ **Kürd yarımqrupu**: Kurmanci dili • Sorani • Cənubi kürd dili • Lək dili ▪ **Zaza-gorani yarımqrupu**: Gorani • Zaza dili ▪ **Mərkəzi İran yarımqrupu**: Mərkəzi İran dili (daxildir: Zərdüştü dari • Yəhudi-İran dilləri) • Sivendi • Tacrişi† ▪ **Bəluc dialekti**: Bəluc dili ▪ **Ormuri-paraçi yarımqrupu**: Ormuri • Paraçi
Cənub-şərqi	• **Əfqan dilləri**: Puştu dili • Vanesi • **Şimali Pamir dilləri**: Qədim vanc dili† • Yazgüləm dili • Şuqnan-ruşan klasteri (Şuqnan dili • Ruşan dili • Bacuv dili • Bartanq dili • Roşorv dili • Xuf dili • Sarıqol dili) • **Digər Pamir dilləri**: Vaxan dili • İşkaşim dili • Zebaki • Yidqa dili • Muncan dili • Sarqulyam dili
Şimal-şərqi	Osetin dili • Yaqnob dili

Qeyd: † – ölü dillər

Digər ari dilləri: Nuristan dilləri • **Hind-İran dilləri**: Dard dilləri • Hind-ari dilləri • Mitan-ari dili

İranşünaslıq
